

„POKROK“ vychádza každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:
Dr. Pavel Blaho, lekár v Skalici
(Szakolca).Oznamy (inzeráty) účtujú sa
lavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 koruny. Na pol
roka 1 koruna. Jednotlivé čísla
v expedíci a pri zásielkach naj-
menej 20 výtiskov stojí 2 hal.Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenne a nevyplatené dopisy
sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Význam malého človeka.

V hospodárskom živote krúti sa všetko okolo malého človeka, malý človek, člen tej veľkej, širokej massy určuje v roľníctve, v priemysle smer výroby a cesty spotreby. V novodobom obchode vyhľadávajú zástupcovia rozličných fabrik a dielní, aj najodľahlejšie dedinky, aby svoje výrobky odpredali. „Páni“ v pekných kabátoch potlkajú sa po dedinách a kopanicich, aby zabezpečili si odbyť.

Za starých časov vydržovali sa veľké trhy, jarmaky, na ktorých sa síšlo tisíce ľudí a tam nakupom opatrovali svoje potreby, dnes trhy skoro potratili svoj význam, remeselníci a dielne vyhľadávajú svojich ľudí, kupcov v ich bydliskách, vnikajú do neznámych končín a núkajú svoj tovar, za peniaze i na úver, vedú s inými výrobcami tuhý boj o jakosť výrobku a o výšku ceny, konkurujú na vzájom o prajné podmienky.

Boj vedie sa o malého človeka, nie len v hospodárskom živote, ale i v politike a všade, kde jedná sa o uplatnenie sily, vlivu národa lebo krajiny. Komu podarí sa spojiť pod jednu myšlienku mnoho ľudí, tolko ľudí patričný duševne ovláda, koľko ich do hromady spojil. Pred sto rokami nemal malý človek žiadnej ceny, maloroľník ani nebolo a delníckych tried tiež nie, aspoň v tom smysle nie jako dnes, lebo nebolo fabrickej výroby, ale všetko shtovovalo sa cestou výroby remeselnej. Dnes sú pomery iné, následkom zrušenia poddanstva, uvoľnil sa milióny roľníckeho delníctva, tieto prácu zozámožnely osamostatniť sa a stali sa veľkým činiteľom v hospodárskom živote krajín.

Z jednej strany preto, lebo sústredili výrobu zemedelskú do svojich rúk, z druhej preto, lebo stali sa stálymi odberateľmi priemyslu, jak malého tak veľkého. Preto pozorujeme, že všetko točí sa okolo malého človeka, že všetko sňaša sa okolo drobných ľudí, lebo títo mali pospolu v hromade tvoria veľkú moc a významnú hospodársku silu. Táto okolnosť musí široké massy ľudové privádzať k povedomiu svojej hodnoty, jak ľudskej tak i hospodárskej. Predtým považovaní boli malí ľudia tak jako otroci, dávali im to vládnice kruhy cítiť a zachádzali s nimi jako so svojimi poddanými.

Malý človek, maloroľník, delník, malý remeselník, mal len jeden úkol v ktorom nebol batný, prekážaný posluchať, pracovať, mlčať o práva sa nehlasiť. Do tohoto neprirodzeného stavu, do tejto utlačovateľskej úlohy, vžily sa panujúce stavy

tak, že ktokoľvek pozdvihne svoj hlas za opustený ľud, hneď bol vykričaný za nebezpečného človeka, za buriča, nepriateľa stávajúceho poriadku.

Koľko žalárovania, prenasledovania, vytrpeli ľudia bojujúci za slobodu, volnosť, za uznanie práv malého človeka! Dnes konečne čas prináša ovocie, semeno zasiate buditeľmi ľudu vzrastá a massy odstrkovaných, bezprávnych pohybovať sa začínajú, budiac v nepriateľoch ľudu strach. Slniečko zahrieva matku zem, aby vydala úrodu i v srdciach nášho ľudu, budí sa to pod lúčami novodobých časov, ktoré hlasito volajú do sveta. *Páni mocní, všimajte si malého človeka.*

Kto získa prácou, láskou a výdatnou pomocou široké massy ľudu, tomu bude patriť budúcnosť. *Je serchovaný čas, aby konečne najväčší výrobcovia chleba v štáte, aby najusilovnejší kováci peňazí v krajine: maloroľníci a maloremeselníci prišli k právu, k slobode a cestou slobody k blahobytu, ktorého si svojou námahou, svojou prácou krvopotne zaslúhujú.*

Bez malého človeka, není zdravého hospodárskeho života, není plodnej práce.

Až vnikne povedomie v massy ľudu, že bez malého človeka je pokrok v hospodárstve, v priemysle nemožný, vtedy začnú si ľudu vážiť tí, ktorí ľud potrebovali a sa mu neodmenili a ktorí ľud potrebujú aj teraz a predsa ho ukracujú, nenávidia a vysoko naň pozerajú.

Blíži sa vláda ľudu!

Budúcnosť spoločnosti.

Pán Boh obdaroval človeka slobodnou myslou a slobodnou vôľou. Za starých časov táto slobodná vôľa mohla sa väčšou mierou prevádzať jako dnes. Ľudu nebolo toľko, každý si mohol dľa svojej vôle vyhľadávať živobytie. Z počiatku živili sa ľudia zverinou a ovocím, a len neskôr privikali k zemedelstvu. Bolo im dobre, boli slobodní a samostatní. Nerozkazoval im žiadon a preto, keď aj namáhavejšia bola ich výživa, boli šťastní.

Dnes to o roľníkoch nemôžeme povedať bez toho, žeby sme nečuli protivu. Bárš je dokonanejšie náradie roľnícke, bárš výnosnosť zeme je väčšia, predsa očit nespokojné hlasy, stiažnosti a bedákanie, predsa roľnícky ľud hrnie sa najviac za more. A čo je príčinou tejto nespokojnosti? Tá okolnosť, že roľník veľu není tak voľný, samostatný, jako bol za starších časov.

Veľké pozemky majú kapitalisti v rukách, ktorí úbožia ľud, ktorí nedoprajú ľudu takej slobody, akéj si zaslúži každý človek, a preto nemá ľud takej vôle do práce.

Na roľníckom ľudu závisí dobro a budúcnosť národa a krajiny. Keď ale ten ľud nemá blahobytu, keď ten nemá budúcnosti, kde je potom budúcnosť krajiny?

Štáty utvorily sa preto, aby si jednotlivci, ktorí mali zem spoločnú, mohli ju brániť proti divším národom. A keď bojovali mnohokrát za krajinu, nerobili to pre inšie, len preto, aby mohli uratovať svoju zem, svoj majetok, svoju budúcnosť.

Veľu, keď majú zem zväčša len boháci, či by išiel ľud dobrovoľne do krvavých bojov bojovať za cudzí majetok? Či sa nevzmáha takým spôsobom socializmus oproti týmto bohatým veľkostatkárom preto, že chudobný človek není pripustený k ničomu?

Človečenstvo ľudské na zlé stopy vkročilo, že natoľko nechalo padnúť stav roľnícky. A roľníci proti tomu čo? Bojujú proti týmto veľkostatkárom, vymáhajú si zem ľahkomyselnosťou utratenú skrze to, že mali málo vzdelania ohradit sa oproti útokom na nich páchaným? Nie, oni pri prvom údere odhodli zbraň, ktorú si ešte ani dobre neopásaly, stratia hlavu a utekajú preč, alebo podľahnú jarmu im nastrčenému. Nehľadí sa roľník osamostatniť, aby mohol svoju slobodnú vôľu prevádzať. Nehľadí sa združiť so svojimi spolu utlačeními a ani sa nemôže, lebo není samostatný. K samostatnosti treba, aby bol majetný. Bohatý človek nemusí podliezať žiadnemu, chudobný ale musí poslúchať tak, jako mu ten bohatší diktuje a tak sa stane odvislým.

Keď nebudeme mať roľníctvo samostatné a bohaté, tak i naša budúcnosť není na dobrých základoch. Preto roľníci, hľadte sa osamostatniť a pustite sa proti každému, ktorí roľnícky stav úbožia, ktorí vás vyhánajú z majetkov vašich otcov.

Učme sa šporivosti.

V niektorých hollandských obeiach zaviedli obyčaj, že keď sa dieťa narodí, obec mu daruje istú summu ktorú uloží na šporiteľnú knížku a tento vklad sa mu úrokuj, že dieťa keď vyraste, má nejaký kapitál. K tomuto vkladu od obce musia i rodičia pridávať zo svojho; toto tiež prináleží dieťaťu, keď ale nič nepridajú tak oboecný úrad odobere i vkladní kapitál dieťaťu. Keď raz rodičia niečo pridali, tak to nazpät vziať nemôžu. Toto nariadenie jednotlivých obei je veľmi dobré; s jednej strany uľaví vyrastlému dieťaťu, s druhej strany učia ľud ku šporivosti.

Keď je človek šporivý a svoje zbytočné peniaze, ba i tie ktoré sa nezdarujú byť zbytočnými odloží a za celý svoj život odkláda, tak si iste ušporí toľko, že na starosť, keby bol celkom opustený a pracovať by už nemôhol, nemusel by sa spoliehať na milosrdenstvo ľudské. V dnešnom čase ľudia už nahliadli, že taký peniaz, ktorý darovali žobrákovi, je zbytočne vyhodnený, ba že zväčša ide do židovských rúk a dávajú ho len preto, lebo tá bieda pohne ich k tomu, aby nedali chudobným starcom zhytnúť. Dnes sa už mnoho ľudí najde, čo radšej dá takovému, ktorý ten daný mu groš súžitkuje tak, aby ho mnohonásobne vynahradiť, keď i nie darovali, ale zase druhému bližnému svojmu. A preto musíme byť šporiví aby sme sa nemuseli obracať na podporu iných,

ba aby sme ju my mohli udeliť tomu, kto ju potrebuje pri vznešených cieľoch, tomu, kto pracuje za dobro človečenstva.

Význam šporenia pochopujú dobre Holandi ale i praktickí amerikančania, ktorí učia mládež už v školách šporiť. A amerikančania sú najbohatší medzi všetkými národami sveta, medzi nimi je najviac millionárov, medzi nimi sú ľudia stredne bohatí; chudobných je tam málo, len tí sú zväčša chudobní, čo tam prídu od nás. A čím nadobudli takovú zľožnosť? —

Majú dobre rozdelenú pôdu, ktorá i dobre rodí, ale jejich vynikajúce vlastnosti jako: obrovskou podnikavosťou, pričinnivosťou, vzácnu hospodárnosťou a šporivosťou docielili hmotného blahobytu, z ktorého potom dosiahnu i mravný blahobyt. A jejich postavenie z počiatku tiež nebolo k závidu hodné, lebo oni museli prv než chceli chlieb dostať, na pôde vyrubovať staré, prastaré lesy, kučovať korene zo zemi, bojovať s dravou zverou a až potom prišli k niečomu, z ktorého si mohli len so šporivosťou toľké bohatstvo nadobudnúť.

Že v Amerike sú najšporivejší ľudia, vidno i z toho, že sa tam najlepšie darí boj proti alkoholu a liehovým nápojom. Alkohol je najväčší nepriateľ šporivosti (bár sa na ňom dá najlepšie ušporiť si dačo) a preto v Amerike ľudia skôr prídu k hmotnému blahobytu, ako u nás.

V Amerike ukládajú do šporiteľní svoje úspory nie len boháč i židia, ale i robotníci, — je pravda že tam majú vyšší plat, ako v blaženom Uhorsku. Rozumná starosť o budúcnosť je u nich všeobecne rozšírená. Ba šporenie vniklo i do škôl, aby už mládež navikla k šporivosti. Tam školák keď má peniaze, nekúpi si za ne cukriky, ale odloží si ich v školskej šporiteľni. A totú má veľký význam na budúcnosť dieťaťa. Keď sa naučí šporiť za mládu, bude šporivý i v staršom veku, keď bude mať k tomu väčšiu príležitosť. Mali by sme i my viac sa starať o mládež a neprípúšťať ho aspoň do 18-rokov ani k liehovým nápojom, ani ku fajčeniu, lebo keď sa k týmto privikne, tak na šporivosť si ani nepomyslí, lebo každý krajačiar bude hľadať len v kréme utraťiť.

Dopisy.

— Skalice. Na svatodušný pondelok predstavili skalickí ochotníci zase jeden krásny, až do slzy dojímavý kúsok, drámu od Jozefa Holého pod názvom »Márnotratný syn«.

Keď si rozvážime, že cvičenie tejto hry trvalo tak krátky čas a práve v tom čase trvalo, keď na poli najviac práce, keď naši herci, najviac roľníci, museli od svitu do večera pracovať a prídu z pola domácu prácu si porobiť a len potom myslieť, či na skúšku, či na učenie, vtedy sa musíme až čudovať nad jejich ochotnosťou a zaujatnosťou o divadelné prednášky, a nad zďarom tejto hry. Neľutovali žiadneho namáhania, neľutovali času, neľutovali si noci obetovať k tomu, aby na doskách obecnosť pobaviť mohli, aby dobre odohrali na nich sverené úlohu. Sláva im za to!

Toto predstavenie obstojí i tú najostrejšiu kritiku, vzdor tomu, že cvičenie trvalo len krátky čas. Toto dokážeme tým, že i naši vzácni hostia, ktorí navštevujú hodoňskú výstavu zavŕtali i k nám, s najväčším uznávaním pochválili skalických hercov a ktorým sa spevy tak zaľúbili, že si ich po divadle ešte raz nechali zaspievať.

Osobitne chválil nebudeme žiadneho, lebo veru nevieme, či to bol Dubeň, či Martin, či Dobrák, či Sikora, či farár, či neviem kto, ktorý by medzi nimi najviac vynikal, všetci svoju úlohu dobre zahráli. Spevy boli všetky s citom prednesené, každý s nadšením počuval čisté tóny našich spevák a spevákov.

Po divadle zabávalo sa obecnosť ďalej tancem a spevom. Všetky miestnosti boli plné krásneho spevu, každý mal k tomu takú vôľu, ako nikdy inokedy. Medzi spevom mládež tančila a ani nespovorovala, že muzikanti už posledný kúsok hrajú. Veru žiadon nemal vôľu ísť domov; pri posledných tanci bola dvorana ešte tak plná, ako na počiatku.

Všetci hostia sa dobre bavili a už popredu sa vypitujú, kedy bude zase divadelné predstavenie s akým programom. Všeobecne by si priali, aby skalickí herci zahráli nejakú operetu, aby sa ešte raz mohli potešiť s jejich krásnym spevom.

— Šaštin. »Bárs čím môže byť moj chlapec len krajičom nie,« hovoríeva pán majster krajičr Babuška. »Remesla včul už nestoja nič a krajičstvo ani mak.«

Cez triet rokov živilo už remeslo majstra Babuška, až sa mu razom znechutilo. Čím viac mu rástol závod, čím viac pomocníkov mu v ňom robilo, tým viac sa majster stídal za svoje remeslo. Bol už dost bohatý, kúpil si dom a bol vážený jako statočný občan. Zvolili ho i za výborníka. Pravda, to sa mu lepšie ľubilo, jako keď ho nazývali pánom majstrom.

Práce mal pri remese mnoho, ale on ju nechal na svojich pomocníkov a sám chodil len z hospody do hospody. Toto ale netrvalo dlho, lebo pomocníci lenošili a prácu nevykonávali poriadne. Zákazníci sa sťažovali a začali ponechávať chýrny obchod Babuškovi. Babuška to skoro spozoroval, ale nevšimol si toho, lebo sa mu to remeslo hnusilo. Žil ďalej v pýche a blahobytu, bár mu zo zasporovaných peňazí stovka za stovkou ubývala, predsa sa toho života vzdal necheč; čo by ešte ľudia povedali na to, že Babuška šporuje?

Za dva roky závod bol načisto zničený, potom si Babuška zase všimnul trochu toho remesla. Poodháňal lenivých pomocníkov a robil sám. Pravda, včul mu to už tak nešlo, jako pred niekoľko rokami, včul už sa len živoriť, lebo mu nemá kdo prácu dať. Včul idu jeho bývalí zákazníci k Sonnenstrálovi, ktorý si iste nezľahčí remeslo v tom čase keď mu najlepšie pójde.

Babuška včul chodíť do krémy keď má volaják krajačiar a žehre na remeslo a na zlé časy. Svoju synovi nechal vychodiť dve latinské a urobil z neho pána, aby sa ten tak nemusel trhať, jako on. Nádej má ešte jednu, že si naskláda a odíde do Ameriky, tam vraj je ľahko žiť a gazdovať.

Toto je len obraz, milí čitatelia! ktorý neviem či sa kedy stal, ale podobných sa stáva veľmi mnoho, ba ešte smutnejších. Zvlášte ale v našom mestečku je volajako nedobre tým remeselníkom. Veľa ich na takýto koniec vychádza, že musia utiecť do Ameriky, lebo zanechať remesla,

BESEDNICA.

Protiviny.

I.

Idem ulicou hlavného mesta, všeliaké obrazy menia sa mi pred očima, najviac mi bijú do očí rýchle bežiaci kočiary, v ktorých väčšinou útle dievčiny sedia, lebo jejich rodičia chránia ich i od unavujúceho chodenia. Jejich tela sú tak útle vyvinuté, predsa ale príjemné, jejich skvejšie sa šaty tak priliehajúce k jejich telu, ručky majú bielunké, tvár jemňunkú, kožu na nej skoro priehľadnú.

Vidím i prechádzajúce sa pekne, vkusne obliečené slečny a panie. Jejich telo je vyvinutejšie. Idú si po ulici ako páva po dvore; pyšia sa s jejich vymalovanými tvarami hlavu hore dvíhajúce. Niektorá dvíha sukienky tak vysoko, že vidieť i pekné foremné lítky, ktoré jakoby vrastly do leštiacich sa topániek.

Ďalej sa sotkám s jedným vychudlým, zarastnutým mladým mužom s tvárou vráskovitou. Oči má vpadlé, jedno rameno vyšie, jako druhé, odev otrhaný, boty veľké, odrané, bez podošvy, na dvoch obsecoch len pol podkovky i tá nemile sa ozíva a s tým značí, že už tiež nechce slúžiť. Zda sa byť ten človek už starým, ale viem že ešte nemá ani 25 rokov. — Pri ňom ide deva silná, ale vidieť, že svoju silu mnohokrát premáha. — Odev má na ňu nepriliehajúci, všetko na ňj visí. Vlasy má rozčuchané, okolo

krku sa divo plazíaca. Driek skrivený, ruky veľké mäsité. Na nohách kŕtky jeden výšej, druhý nižej, päty skrivené obe na ľavý bok, šlapy pri každom kroku tak ľahnú na zem, jakoby viac nemienili sa od nej odlúčiť.

Takéto obrazy sa ustavične menia pred očami, ale to žiaden nevidí bárs protiviny najviac v oči bijú, žiaden nespovoruje, že v živote vždy je ruža s trňom na jednej halúzke, a život predsa ubýha.

II.

Zástavy veží, všade slavnostný ruch panuje. Ľudia sa poberajú, aby videli parádu, ktorou sa chystajú privítať princa do mesta prichádzajúceho. Všetko s netrepezlivosťou očakáva vojsko, ktoré tiež má prísť k uvítaniu. V kasárni už preklínajú od práce unavení vojáci dnešný slavnostný den a prichodiaceho princa. — Končne sa objavila. Hľadiaci sa s nadšením pozerajú na vyleštené kone. Niektorý povie a ukazuje na ne. »Hľa, ten jeden jako si poskakuje, jak sa pyší, že je tak vyleštený, zapletený.« Vojáci na to len myslia, ale nepovedia, »dobro je sa mu pyšiť, keď ho druhý leští.« Obecnosť oslavuje tých krásnych chlapcov a malí chlapeci sa pýtajú: »Mamo, kedy budem už i ja tým vojákom?« Dorastli mladci ľedva tája tikot srdea svojho, lebo by sa už každý rád včul v červenyých nohaviciach, pod šablou. — Vojáci si jeden za druhým vzdychajú a čítajú dne, obratia k Bohu svoje tváre a šeptajú: »Bože skoro ma odtiaľto vyslobodíš?«

III.

Sviatok je. Mladý šuhaj s devou idú zo salaša do kostola. Cestou trhajú kvetiny a obdarujú sa jeden druhého. Kde je chodník širší, tam idu vedľa seba, kde je úzky, jeden za druhým; on vpred, ona za ním.

Chodník vede cez háj. V haji tečie potok, ktorý sa im stavia v cestu. Potok není veľmi široký, na niektorých miestach sa dá preskočiť, včul je ale od jarných povodní rozšírený, ale plitky natoľko, že sa dá prejsť.

Dievka sa pri potoku zastaví a s obavou píta sa: »Ako včul na druhý bok?« »Prenesiem ta v náručiu.« »No dobre, prenes.«

Šuhaj sozuje boty, prehodí ich na druhý bok, obrne široké gate, vezme devu do náručia a stúpi do vody. Deva bola ťažká, šmekala sa mu dolu, sukienky sa jej trochu dvíhly, objavily sa jej nahé kolena. Šuhaj si to nepovšimel, alebo ani nespovoroval, ona tiež.

Neďaleko potoka prechádza sa jeden párik, prišly na okolí z mesta na leto, vedú sa pod pažou. Spozorujú prechádzanie šuhaja s devou. Slečna sa začerveňa, zakrije si tvár, na neho to tiež nemilo účinkovalo. Ona povie: »Však sú tí dedičania nehanební a ani trochu mravov nevedia.« Medzitým spozoruje deva pod pažou sa vedúci párik a ukazuje naň povie: »Že sa tí nehavia vo dne pod pažou sa viesť. Maa keby tak niekdo videl, shorala bych od hanby a ma-mička by mi vytáhala za včasy.«

keď chcú volajako vyžiť. A myslia že v Amerike je to ináč. I tam musia na novo začať, i tam musia pracovať a nespúšťať sa keď chcú niečo nadobudnúť. Tu opustili a zanechali, skrze svoju ľahkomyselnosť dobrý stav dobré postavenie a tam ho idu teprv hľadať, započínať dajaký závod a ešte raz musia bojovať s ťarchami počiatku.

A čo so svojimi synami? Že sa im remeslo zhnusilo a myslia, že pri tom remesle nebude mať jejich syn budúcnosti a remeslo sa im vôbec neľubí, chý urobí z neho pána. Dajú ho do škôl, tam alebo sa dobre neučí, alebo naňho nakládať nemôžu a vezmú ho dom, pychnú ho niekde za pšara a nech sa živí; tešia sa tomu, že zabezpečili budúcnosť svojho chlapca. Čo ale ten? Stane sa odvislým, musí podliezať každému podlizovať sa zvlášte svojmu pánovi a robiť, čo ten mu káže. Nemôže mať vlastej vôle, vlastného presvedčenia, všetko musí zapredať za ten chlebiček, ktorý mu nejaký žid lebo štát udeľuje.

Vidíte remeselníci, takto vychádza stav náš na mizinu. Sami nechladíme nadobudnúť majetku, aby naše deti zase v tom remesle pokračujúce, mohli remeslo podvihnúť a poriadny, životaschopný priemysel viesť. Z našej triedy pochádza najviac pátolízáčov a škodcov nám samým, a to všetko našou vinou.

Doporučujeme našim rodinám
KOLÍNSKOU CIGORKU.

Noviny z celého sveta.

— **Úžernictvo.** V Pešti v jednom veľkom dome, kde na stá ľudí býva v kvartieri, domovní páni si povýšili bytné o 60 percentov, to jest, kto platil pred tým 100 zl., platí včul 160 zl. Najomní na to všetci vypovedali z kvartiera a nedopustia žiadneho, aby byt najal. Tým chcú potrebať nepoctivého domovného pána.

— **Boj o chlieb.** V Terni, v Taliansku štrajkujúce ženy postavily sa na cestu vedúcu do fabriky na lode, v ktorej i oni pracovaly a prekazily, aby i druhé ženy išly robiť. Iné zase ľahly si na drahu pred vlak, aby všetka premávka s fabrikou bola prekazena. Policajti nemohli si s nimi poradiť, až keď im všeličo nasľubovali, potom začali robiť. Keď ale sľuby neplnia, robotnice ešte tuhšie vedú boj s policajtami o prekazenie premávky k fabrike.

— **Porodné babičky.** Deň čo deň čítajú v maďarských novinách o činoch porodných babičiek veľkomestských, ktoré usmrcujú deti bezcitným neporiadnym matkám. V Debrecíne, neni tomu dávno, stála taká baba pred súdom a na otázku súdu, aby vyznala svoje činy, odpovedala že dobre, urobí to, ale keď začne, že ju budú sami sudeovia prosit aby ďalej nevyznávala svoje kúsky. Tento týždeň v Pešti zatkli jednu takú babu, ktorá s nepodarenou operáciou usmrtila svoju dcéru.

— **Ošialeni banici.** Správa uhelných baní v Tate dala priviesť 150 poľských delníkov, sľúbila im 4—7 kor. platu dňa. Pri výplate ale, platila im sotvy po 2 kor. Delníci preto nechceli robiť a správa ich dala žandarmi odohnať, lebo sa bála pred povstaním. Delníci sú včul v Pešti vyhľadovaní, bez krajiara, kde iste neoslavujú kapitalismus Uhorska.

— **Výbuch v kasárňach.** V Šoprone v delostreleckých kasárňach vybuchlo 25 nábojov, pri čom sa mnoho vojakov zranilo. Výbuch bol tak mocný, že sa silné kľenutie na miestnosti, kde bolo strelivo uložené, preborilo.

— **Biela zástava.** V českých časopisoch často čítajú chýry, že hneď tu, hneď tam na súdnu budovu vystrečia bielu zástavu na znak toho, že tam ani jedného väzňa neni. I teraz v Ždaniaciach veje prápor nevinosti nad súdnou budovou. — U nás by veru takýto chýr darmo hľadal v novinách.

— **Potkani usmrtili dieťa.** V jednej dedine u Rymarova v Čechách našli rano 3 mesačné dieťa, opatrované v rodine Hadvigarových, mrtvé, s mnohými krvácajúcimi ranami na tele. Súdna komissia zistila, že dieťa usmrtili potkani v noci, keď domáci v tvrdom sne pohrúženi boli.

— **V Paríži v roku 1906** sješlo sa 56.691,417 kg. mäsa, 489,1161.720 kd. plodín, 45,801.894 kg. ryb a pod., 23,838,069 kg. drábeže a zveriny a mnoho millionov kg. iných potravín. Pozrime sa, koľko musí roľník vypestovať potravín, aby mohlo človečenstvo žiť. A predsa je roľnícky stav utlačení, bárs by bez neho tí ktorí ho utlačujú hladom pomreť museli.

— **Hrali sa do opravdy.** Pri vojenskom cvičení v Sedmíhradsku bol zajatý vojak Šimon Bogya, vyslaný na hliďku od stotiny 16-ho pešieho pluku. Zajatý dal sa utek, ale »výťažní« pešáci tak vzali svoju povinnosť do opravdy, že jeden z nich bodnul bajonetom utekajúceho do srdca, že ten sa hneď zvalil. Cvičenie bolo hneď zastavené.

— **Nechcel ísť na vojnu.** Vo Viedni požil Rudolf Bruk dle rady »skúsených« kamarádov pred odvodom ocet s vápnom. Podarilo sa mu vojenských doktorov s týmto činom oviesť, ale špatne pochodil, lebo sa tou medicínou otrávil a zomrel.

— **Krúpbitie a búrky.** na sviatky trvaly po celej Uhorskej krajine. V Nyitre v noci 20-ho t. m. strhla sa taká búrka s krúpbíťm, že cez 8 minút ustavične padaly krúpy, ktoré spustošily obilia a ovocné stromy. Na mnohých miestach i vinohrady trpely.

— **Zastretil sa pri tanečnej zábave.** V minulú nedeľu bola vo Vinaroch u Mýta tanečná zábava, ku ktorej sa dostavil i 20-ročný F. Kremeňák. Mladík sa cheel pomstiť na kamarádovi, ktorý mu milenku odviezol. Ľudia spozorovali jeho úmysel, ba i to že má pri sebe revolver. Hostinský mu revolver odobral a odložil si ju k vyčepovaciemu stolu. Mladík uhladel si takú chvíľu, keď hostinský nedával naňho pozor. Chytil revolver a namieril si do prs. Rana bola tak dobre namierená do srdca, že úbožák v okamihu padol a ostal mrtvý.

— **Pekná rodinka.** Žena farmara Aiwooda v Plexsaute, v Texasu (Amerika) porodila už po osme dvojčata; má 14 chlapcov a 2 dievčata. Sestra jejho muža mala dvojčata už po štvrtý krát a žena mužného brata už šesťkrát. Fotografia celej rodiny poslali prezidentovi Rooseveltovi, ktorý im zvláštnym dopisom za to poďakoval.

Pozvanie.

Skalické mliekarské družstvo
vydržiava v nedeľu dňa 26. mája 1907 v miestnostiach kat. Kruhu o 8. hodine večer
riadne valné zhromaždenie
na ktoré sa et. členovia týmto povolávajú.

Predmety:

1. Zpráva správy.
2. Zpráva dozorného výboru.
3. Záverečné účty, predostretie a prijatie súvahy.
4. Udelenie absolutoriuma správe a dozornému výboru.
5. Voľba správy a dozorného výboru.
6. Návrhy, ktoré sa musia správe 24 hod. vopred oznámiť.

Záverečné účty vystavené sú v mliekarni k verejnemu nahliadnutiu.

Správa.

Drobné zprávy.

— **Oheň.** Minulý týždeň zúrila v Plaveckom Sv. Mikuláši veľká oheň, ktorý zničil 16 domov a hospodárskych stavísk. Vyhořeli väčšinou chudobní ľudia.

— **Pohraničná stráž** preložená bola zo Skalice do Kátov.

— **Do Rakúskeho snemu** zvolené je posiaľ 65 sociálnych demokratov.

— **Z Petrovej Vsi** nám píšu, že sa tam členovia »Kruhu« trhajú na židovskú a kresťanskú stranu.

— **Pestovatelia** prasať sa žalujú, že tieto veľmo klesly v cene. To je preto, že minulý rok nebolo toľko nemocí a že sú teraz Morava a Rakúsko zavreté.

— **Skalická mliekareň** spracovala minulý rok vyše pol miliona litrov mlieka.

— **Výstavka** obrazov moravských maliarov v Hodoníne bude do 9. júna predĺžená.

— **Výstava »Gruppy — Uhorsko Slovenských« — Maliarov v Luhačovicích.** Uhorsko-slovenskí maliari pp. Jar. Augusta, Gustáv Mallý a Emil Pacovský usporiadajú začiatkom druhej polovice júla t. r. za spolupôsobenia sl. Správy kúpeľov a sl. Okrašlovacieho spolku umeleckú výstavu v miestnostiach školy v Luhačovicích. Upozorňujeme nielen okolie Luhačovic, ale i umenia milovné obecnosť blízkých mest na výstavu tú. Podotknúť nutno, že obrazy Gruppy — Uh. Slov. Maliarov týkajú sa predovšetkým zaujímavých kútov Uhorského Slovenska, a predvzádzajú krajiny slovenský ľud starodávneho rázu.

— **† Smrť.** Dňa 20-ho mája 1907 zomrel dekan a farár selčiansky, František Šujanský v 75. roku života v Tešne, kam prišiel dňa 16. mája aby si dal operovať choré oko. Nebohý bol vynikajúci pastier duchovný, neohrozene pracoval na poli cirkevnom národnom a literárnom zastal sa vždy chudobného a ubohého ľudu slovenského. Večná buď mu pamät v srdci každého Slováka!

— **40-ročné jubileum korunacie.** Dňa 5-ho júna príde kráľ do Pešti, kde sa veľmi chystajú slavnostne zasvätiť pamiatku korunacie. Pri tejto príležitosti budú rozdávať — nie podpory pre chudobných, ale — vyznačenia uhorských politikov, vymenovania za skutočných radov a kdo vie ešte čo!

— **V posledných dvoch týždňoch** dobytok padol v cene skoro o jednu štvrtinu, mäso čieme ale vždy jednako drahé.

— **Dr. Žigmond Bubič** košický biskup umrel dňa 22. mája 1907 Baden-Badene. Bol to biskup slovenskej diecese, ale so slovenským ľudom necítil. Jeho posledné diela ostávajú v smutnej pamäti jeho veriacich.

Do Skalice a okolia!

Dovoľujem si vľact. obecnosťu oznámiť, že som prevzal agentúru továrne M. Vetterlein, na rolety a žalúzií do okien všeho druhu, dľa najnovších a najpeknejších vzoriek a za veľmi ľavú cenu. Kto by cheel také kúpiť, môže si vybrať u **Ludvika Kattoš v Uh. Skalici.**

Mlýn v dobrom poriadku na valec aj na dva prenajmu. Voda je stála a v páde suchých časov je k ňomu bezinový motor. Ku mlynu patrí pekny kus líky, pod jedno jutro zemí a pekna zahrada. Kdo by ho cheel odkúpiť, lebo do prenajmu vziať, nech sa prihlási na adresu: **Matej Tomašovič, rychtár a spoločník v Hornom Badine pošta Cabrag-Várbo.**

OZNAMY.

Oznamujem et. obecnstvu, že som prevzal jednatelstvo „Národnej ľudovej assekurácie“. Assekurovať sa môže každý človek, počnúc od 20. roku až po 60; starší sa nepríjmu. Štanovy sa každému napred prečítajú. Prihlásiť sa možno kedykoľvek u Jozefa Vanek, krajčírka a jednatela v Holiči, č. 87.

Hľadám dvoch 14—15 ročných chlapcov za učňov na provaznícke remeslo. Príjmem ich na 4 roky, pričom všetky útraty budem ja platiť. Príjmem i jedného tovariša. Miesto môže nastúpiť hneď. **Jozef Skacel Šaštin.**

Skla, kamien Samotových i obyčajných, kachiel na sporáky, komínové rúry atď. **Firmy Bratri Anderlove Uh. Brod** zástupca pre Skalicu a okolie **Karol Krušina.** Zbožie so zárukou! Ceny mierne!

První moravská ROLNICKÁ TOVÁRNA AKCIOVÁ na soustředěna hnojiva a lučebniny v Přerově, doporučuje ku hnojení na jaře za zvlášť výhodných cen

Pro nížiny a úrodnější půdy:
K ječmenu:

- SDI Superfosfát draselnatý,
- SKMI Superfosfát z kostní moučky,
- SNI Superfosfát nerostný,
- KI 40-procentní sůl draselnatou.

Pro hornaté kraje:
SA Superfosfát čpavkový neb
KMR Kostní moučku rozloženou.

K řepě (cukrovce)
SAI Superfosfát čpavkový a
KI 40-proc. sůl draselnatou neb
SKMI Superfosfát z kostní moučky,
SNI Superfosfát nerostná s přidáním
Chilského ledku, síranu čpavkového,
neb dusíku vápenatého.

K ovsa a zrnákům:
SA Superfosfát čpavkový neb
SKMI Superfosfát z kostní moučky,
SNI Superfosfát nerostný s přidáním
bud dusíku vápenatého neb
síranu čpavkového.

K jeteli a lukám
SD Superfosfát draselnatý neb
SF Sádra superfosfátovou neb
Tomasovu strusku s káinitem.

UPOZORNĚNÍ! V zájmu pánů rolníků radíme, by se dříve přesvědčili o cenách a podmínkách u rolnické ryze české továrny na umělá hnojiva v Přerově, než koupí.

Sklad pro Skalici a okolie má „Petřavský Spolek“ v Skalici.

Slovenská knižnica

nemala by chýbať v žiadnom dome. V prvom svazku práve vyšla: **Reštaurácia, krásny opis starodávnych zemänských volieb.** Pre ďalšie svazky vybrali sme nasledujúce krásne knihy:
1.) Tri rozprávky od J. Čajáka.
2.) Nové besednice od Tajovského.
3.) Dejiny národa slovenského.
Adresa: Vydavateľstvo Slovenskej knižnice (F. VOTRUBA.) BUDAPEST VIII Bákócy-tér 3.

Kazdý rok 4 knihy spolu za: **2⁴⁰h**

Kto chce predat' zemiaky (erteple) pre osiapané, nech sa hlási v mliekarni.

Dom pozostávajúci z jednej izby, kuchyne, komore, maštale, dvora, zahrady, novej stodole (všetko pod škrydlicou) a veľkého humna má na predaj **Pavel a Alžbeta Slačik v Holiči,** Kopčanská ul. č. 126.

D. Sensel.

Strojova výroba pletených punčoch v Holiči. (Ny. m.)

Shotovuje punčochy pre panie, dievky a pre pánov z bavlny a hodvábného pletiva a síce len v prvej jakosti. Prijíma aj nadpletanie každého druhu punčoch za najľavnejšie — ceny. — Rýchle zasielanie. — Dokonalá výroba.

UPOZORNENIE! Kto by potreboval stavebné vapo, nech príde do Skalického gazdovsko potravného spolku.

Sviece kostolné

všetkých druhov

voskové a polovoskové sviečky

stolné stearínové a parafrínové, hladké a krútené, biele lebo barevné, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletne), všetky

v najlepšej jakosti dodáva najľavnejšie

Prvá Kráľovohradecká cis. a kráľ. dvornia továrň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,

Hradec Králové, Kráľ. České.

Založeno roku 1816.

12—52

Pre dôstojné farné úrady zvlášť ľavne ceny!

Solidná česká kresťanská firma.

OZNAM.

Oznamujem et. obecnstvu, jak domáccmu, takji prespolnému, že som prevzal od nového roku veľkú hospodu

„K UHORSKEJ KORUNE“

v Holiči, na rynku do prenajmu. Budem sa usilovať, čo najsvedomitejšie obslúžiť pp. hostov dobrými a čerstvými nápojmi a jedlami. — Taktiež čisté maštale a dvor.

Liehové nápoje sú lacné, 1 liter rumu 1 kor., 1 liter červeného vína von z domu 60 hal.

Odporúčajúce sa do priazne et. obecnstva, o hojnú návštevu prosí

Michal Červenka, hostinský v Holiči.

SUKNE

- polovlnené . . . po 65—70 kr. a výše.
- grisetové . . . po 1 zl. 20 kr. a výše.
- satenové . . . po 93 kr. a výše.
- kanafasové . . . po 1 zl. 10 kr. a výše.
- atlasové . . . po 1 zl. 5 kr. a výše.
- klotové . . . po 2—3 zl. a výše.

a jiné tkalcov. výrobky dokirkou zasílá tkalcovna.

ADOLFA JELÍNKA v Jimramově, (MORAVA).

Vzorky zdarma a franko.

Kdo zkusí jednou po druhé kupí zas!

Prokop Skorkovský a syn

zasílatelský dům **suken** a modních látek pro — pány i dámy — v Humpoleci

Zasílá svoje vzorníky na požádání každému ochotně franko, proti frankovanému vracerí. Zásilky přes 20 korun vyplatí se.

Ján Novomestský, mechanik v Holiči

odporčca et. obecnstvu [svoj] hojne zásobený sklad šicích strojov, biciklov aj hospodárskych strojov; zároveň upozorňuje, že prijíma všetky reparačtury do jeho oboru — sťahajúce.

Genijný zedyma TELURON
Největší továrna česká
tovární výroba
HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ NA MORAVĚ.
JOSEF LIDLVBANĚ
zelný trh číslo 11.
Prisečný znalec ok zem soudu v Brně.
VIASŤNÍ VÝROBA TĚŽACÍCH HARMONIK všech druhů
Jednoradové, 2rad 3rad, ochromatizované harmoniky z nejlepšího materiálu a nejsolednější práce.
Ceny velmi mírné. Ste připišť uvanat a diků

15—50